

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . K 28.—
 za pol leta " " 13.—
 za četrt leta " " 6-50
 za en mesec " " 2-20
 za Namčijo celoletno " 29.—
 za ostalo inozemstvo " 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . K 24.—
 za pol leta " " 12.—
 za četrt leta " " 6.—
 za en mesec " " 2.—
 V spravi prejemov mesečno K 1-50

SLOVENE

Inserati:
 Enostolpna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 15 v
 za dvakrat " 13 "
 za trikrat " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poslano in rekl. notice:
 enostolpna pettivrsta (72 mm)
 30 vinarjev
 Izhaja:
 vsak dan, izvenoma nedelje in
 praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
 Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
 bran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Shod

ljubljskih zaupnikov S. L. S.
 bo v nedeljo 22. oktobra ob 10. dop.
 v veliki dvorani „Ljudskega Doma“

DNEVNI RED:
 1. Poročilo o konstituiranju vodstva
 S. L. S. za Ljubljano.
 2. Dopolnilna deželnozborska volitev v
 Ljubljani.
 Radi važnosti točk dnevnega reda
 vabi k najštevilnejši udeležbi
 dr. Vinko Gregorič,
 t. č. predsednik.

Državni zbor.

Dunaj, 19. oktobra.
 ZBORNIČNI RED.

Če kje, je gotovo v avstrijski zbornici največji nered. Poslanci, ki kujejo zakone in varstvo in obrambo javnega reda in miru, ne poznajo reda in potrebne dostojnosti v zbornični dvorani. Krika in vika tudi v zakajeni beznici ni več, kakor smo ga že nešteto krat doživeli v zadnjih letih. Tudi pretepali so se že v zbornici vročerkvni in objestni poslanci, da jih je morala miriti policija. In obstrukcija? Ta pa mora človeku ubiti vso pamet, ako se ponavlja tedne in tedne. In ta anarhija v avstrijski zbornici ubija tudi parlamentarizem, ponižuje njegov ugled pred javnostjo in veljavo nasproti vladi. Avstrijski parlament je včasih podoben otroku, ki še hoditi ne zna, ali pa zbesnelemu norcu, ki se hoče obesiti ali skočiti v vodo. Zato smo že večkrat slišali govoriti resne moze, da bi bil za Avstrijo skoraj boljši absolutizem, nego je sedanje ustavno življenje, v katerem uspevajo demagogija, korupcija in sleparija. Je nekaj resnice na tem, ko bi bila v Avstriji mogoča v vsakem oziru popolnoma nepristranska vlada in ko bi bili prepričani, da absolutizem izključuje korupcijo in druge nedostatke v državni upravi.

Ker zgodovina nasprotno dokazuje, zato že ostanem pri ustavi. Dolžnost vlade pa je in parlamenta, da vsi narodi uživajo v ustavi zajamčene jim pravice. Ker pa prosluli avstrijski vladni zistem pozna narode prve, druge in tretje vrste in še vedno pospešuje in plačuje ponemčevanje nenemških narodov, zato je zadnja leta parlament le stroj, ki glasuje za vsakočasno vlado. Ako se obotavlja in ujeta, razprši ga vlada kakor pleva na vse štiri strani in si pomaga z zloglasnim § 14.

In nauk te »storije« je, da morajo poslanci sami biti dobro »vzgojenik«, ker divjaki se ne zmenijo za zakone in pravico. Ker pa taka vzgoja ni mogoča v vsaki družini, mora zbornica dobiti tak hišni red, da so mogoče resne razprave o življenjskih vprašanjih vseh narodov in pogoj h državnega obstanka. Parlament, ki se zaveda svojih dolžnosti ne samo nasproti državi, ampak tudi nasproti ljudstvu, je močan tudi nasproti vladi. Tak parlament more ustvariti pogoje za parlamentarno vlado in varovati načelo večine, katera je odgovorna za vse parlamentarno delo in državno upravo. Doslej pa je bila strogo parlamentarna vlada v Avstriji nemogoča, ker izjalovili so se vsi poizkusi vsled narodnostnih bojev in preprirov. Dokler ne bode vsaj v bistvenih točkah rešeno jezikovno vprašanje, avstrijski parlament ne bode gladko in točno sledil za-

htevam časa na gospodarskem, socialnem in kulturnem polju.

Nova pogajanja.
 Vlada potrebuje državni proračun, reformo brambnega zakona, posebno pa reformo državnih financ, da more ustrezati raznim zahtevam. Baron Gautsch tudi ne more čakati, da češki in nemški poslanci sklenejo popolno in nerazrušljivo spravo ter pijejo bratovščino. Državni stroj niti za trenotek ne obstoji in potrebuje vsak dan jako veliko mazila in kuriva. Baron Gautsch pa danes še živel iz rok v usta baron Bienert. Čas beži, vlada pa najnujnejših stvari nima pod streho, zato potrebuje delavcev, večine v zbornici, ki mu zagotovi o pravem času vse potrebščine. Baron Gautsch je torej sestavil svoj delovni program, ki ga utemeljuje in opravičuje voditeljem raznih strank, ki morejo priti v poštev pri sestavi nove delovne večine v zbornici. Včeraj se je baron Gautsch posvetoval in pogajal z načelnikom skupnega češkega kluba. Razgovori so bili sicer zaupni, vendar je jasno, da se niso pogovarjali o vstaji na Kitajskem ali o kovaču v luni. Min. predsednik je zastopnikom češkega kluba razvil svoj že znani delovni program in jih povabil, da ga podpirajo. V politiki pa velja pregovor, da roka roko umiva, zato jim je — kakor se zatrjuje — ponujal dve mesti v novem uradniškem ministrstvu. Češki odposlanci so vzeli zahteve in ponudbe na znanje in obljubili, da se hočejo posvetovati s tovariši v klubu in potem odgovoriti. Odgovor češkega kluba pa ni odvisen samo od razmer v parlamentu, ampak tudi od spravnih konferenc, ki se vrše v Pragi med Čehi in Nemci. Praške konference pa so zasnovane na tako široki podlagi, da se bodo vlekle še tedne in tedne, ako se preje ne razbijejo. Vlada pa ne more čakati s proračunom in uradniško predlogo čez novo leto. Zaključek ni težaven. Nam se zdi, da bode baron Gautsch porabil prvo ugodno priliko ter pobral šila in kopita iz hiše, v kateri se ni proslavil še noben min. predsednik.

Dalmatinska železnica.
 Danes je jako spretno med živahnim odobravanjem govoril poslanec Jarc o vprašanju dalmatinske železnice. Navajal je besede bivšega ministrskega predsednika barona Becka, s katerimi se je ponašal, koliko je dosegel od ogrske vlade v tem vprašanju. Lani oktobra meseca bi morala biti avstrijska proga že gotova, pa še priprave niso končane. Lani je baron Bienert tolžil zbornico in v tork sedanjji voditelj želez. ministrstva, toda — hungarica fides, punica fides. In četudi avstrijska vlada zgradi železnico na avstrijskih tleh, ostane le zagata brez večjega pomena, ako ne dobi zveze po hrvaški zemlji. Ogrji pa še pokritja gradbenih stroškov niso zagotovili in sploh je to vprašanje odvisno od parlamentarnih razmer v Pešti. Bati se je, da bodo Mažari zavlačevali stvar do novih pogajanj o nagodbi in to tedaj izrabili za nove koncesije. Govornik nato obširneje opisuje veliko važnost te železnice za Belo Krajino, Dalmacijo in državo. Zato je dolžnost avstrijske vlade, da z vso silo pospešuje gradnjo te železnice. Dejanja, ne samo obljube! (Živahno pritrdjevanje.) — Nujnost Dulibičevega predloga o dalmatinskih železnicah je bila nato sprejeta.

Cesta z Gorjancev.
 Danes je vložil poslanec Hladnik interpelacijo na ministra za uk in bogočastje radi krajno zanemarjene ceste z Gorjancev čez Osterc do Kostonjevice. To cesto je naredila graščina kostonjeviška, ki je last verskega zaklada. Vozijo po tej cesti največ les iz graščinskih gozdov v Gorjancih. Nekaj let je pa graščina popravo ceste popolnoma opustila. Ker gre po tej cesti na stotine voz iz graščinskih gozdov, zato je nujno potrebno, da minister za uk in bogočastje ukaže graščinskemu oskrbnik-

stvu, cesto popraviti in v dobrem stanu vzdržati.

Odsek za državne uslužbence
 je imel danes sejo, v kateri se je vršila generalna debata o vladni predlogi glede aktivitetnih doklad. Izbralo se je pet pododsekov, in sicer: Odsek za železničarje, državne delavce, poštne uslužbence, oficijante in za državne sluge in uradnike.
 Poslan. Gostinčar je obrazložil, da so poslanci Hrv.-slov. kluba za to, da se preuredi državna uprava, da se po uradih rešujejo akti hitreje. Izjavil je, da stoji na stališču po načelniku kluba dr. Šusteršiča v plenumu zbornice podane izjave in da bodejo zastopniki kluba v pododsekih podali tozadevne spreminjevalne predloge. Razmotrival je položaj državnih delavcev vseh kategorij in državnih služabnikov ter je končno izjavil, da bode zastopal stališče, da se dovoli zboljšanje le res potrebnim kategorijam drž. uslužbencev. V poštev morajo priti vsi delavci državnih podjetij, dalje služabniki, provizorni in definitivni oficijanti in uradniki enajstega in desetega činovnega reda.

Najnovejše cvetke s. c. kr. okrajne sodnije v Ptuj.

Iz Štajerske, 19. oktobra 1911.
 Nekateri sodniki v Ptuj uigrajo silno žalostno in obžalovanja vredno ulogo. Predvčerajšnjim se jih je lotil vsenemec Vinc. Malik v državnem zboru, očitajoč jim strankarstvo in krivičnost v uradu, pijančevanje, razbijanje in razsajanje ponoči itd. Znano je, na kak način je pred leti tak »sodnik« obdelaval Franc Bratuša, ki je končno priznal, da je svojo hčerko zaklal, spekel in snedel, kar seveda ni bilo res. Franc Bratuša je bil radi tega obsojen na smrt na vislicah, a od cesarja pomiloščen. Pozneje se je deklica, ki bi jo bil zaklal in snedel, našla živa. Ta nečuvjen justični umor je onečastil štajersko justico po vsem kulturnem svetu. Vse je zgrazalo nad takim »pravosodjem«. Še bolj se je pa svet čudil, da je bil ob istem času prejšnji predstojnik dr. Fr. Glus celo odlikovan z viteškim redom Fran Josipovim radi »velikih in izrednih zaslug«.

Znano je dalje, kako je pred par leti obsojil sedanjji predstojnik dr. D. Marijo Tašner iz Drstenika radi prestopka po § 468. k. z. na 24 ur zapore, ker je eno številko »Štajerca«, v kateri je bil njen dušni pastir nesramno napaden in obrekovan, iz ogorčenja raztrgal. Našla je dotično številko v neki hiši, kjer je bila na delu. Lastnik številke ni tožil, ker je dotično številko že prebral in potem med staro šaro vrgel. Toda upravništvo »Štajerca« je ovadbo, za katero ni niti legitimirano bilo, uložilo, samo da se propaganda dela za Ornigov list. Seveda je mariborsko okrožno sodišče to sodbo potrdilo. Marija Tašner je morala odslužiti krivično kazn. Šele potem, ko je bila kazn že prestana, je generalna prokuratura na Dunaju zvedela za to zadevo in dvignila pritožbo v obrambo zakona. M. Tašner je bila potem — oproščena.

Ta slučaj pa justične uprave ni nič motil glede napredovanja dr. D., ki je postal naslednik dr. Glusa v Ptuj, ker je tak nacionalac in Ornigov prijatelj, kakor dr. Glus sam. Omeniti je še, da je ta dr. D. celo v svaštstvu s tukajšnjim odvetnikom dr. pl. F., kar seveda stranke hitro v svoj priloge razumevajo, ko si zastopnike izbirajo. Imamo torej pravi nepotizem v pravosodju.

Najnovejši škandal nekaterih sodnikov, katerim Vinc. Malik očita, da cele noči razsajajo in popivajo, potem pa gredo s takšno glavo sodit v sodno dvorano, je sledeči slučaj:

Nek na slabem glasu stoječ I. M. v Leskovcu, ki je bil že radi prestopkov in zločinov po § 523, 431, 419, 197, 199

lit. a, 125, 127, 131 k. z. večkrat kaznovan, je 26. jul. 1911 svojo priležnico A. P., katera mu redi štiri nezakonske otroke, glasno preklinjal in pohujšljive besede govoril, tako da se je soseda Ana Voglar nad tem škandalizirala in v ogorčenju vabil bogokletstvo rekla: »Kaj vi tako kolnete in s kletvijo točo delate? Če bi vi k čemu mož bili, bi svojo ženo pri sebi imeli, ne pa druge ljudske ženske redili.«

Radi tega izraza čutil se je I. M., kojemu je žena pobegnila, ker se je glasno občinskega izpričevala z drugimi ženskami vlačil in prešestoval, dočim je njo (ženo) pretepal, žaljenega na svoji časti in vložil tožbo proti Ani Voglar. Ta se je zagovarjala, češ, da ni imela namena I. M. očitati, da »točo dela«, nego da je le po svojem verskem prepričanju I. M. svarila, naj preklinjanje opusti, da Bog ne pošlje kakšne uime ali toče kot kazni za bogokletstvo.

Dognano je bilo, da je žena I. M. v resnici zapustila, predno je on svojo sedemletno kazn prestal ter k sinu na Kranjsko pobegnila, ker se je bala pretepanja svojega moža in ker ni hotela gledati pohujšljivega prešestovanja, ki se na mozem domu godi. Vsak pameten in trezno misleč sodnik bi moral Ano Voglar oprostiti.

Toda v Ptuj je bila UVI 676/11 obsojena na osem dni zapore po § 491. k. z. To sodbo je včeraj c. kr. prizivno sodišče v Mariboru pod predsedstvom slavnostnega dr. Friedler, c. kr. nadsvetnika v Mariboru, v polnem obsegu potrdilo.

Ana Voglar mora torej sedaj, ker je prepričana, da Bog bogokletstvo in hudobno življenje že na tem svetu kaznuje, na osem dni v zapor iti. Tako velevala pravomočna sodba ptujskega sodnika.

Radovedni smo, kaj poreče k tej cvetki ptujskega sodišča c. kr. generalna prokuratura na Dunaju? Če bode tudi ta molčala, bodo morali naši državni poslanci odločno besedo izpregovoriti z justičnim ministrom ter vsenemca Vinc. Malika podpirati v stremljenju, da ptujski Avgijev hlev enkrat osnaži, in sicer radikalno osnaži. To pa vendar ne gre, da bi se v »sodbah« propagiralo brezverstvo in v nič devala institucija zakona.

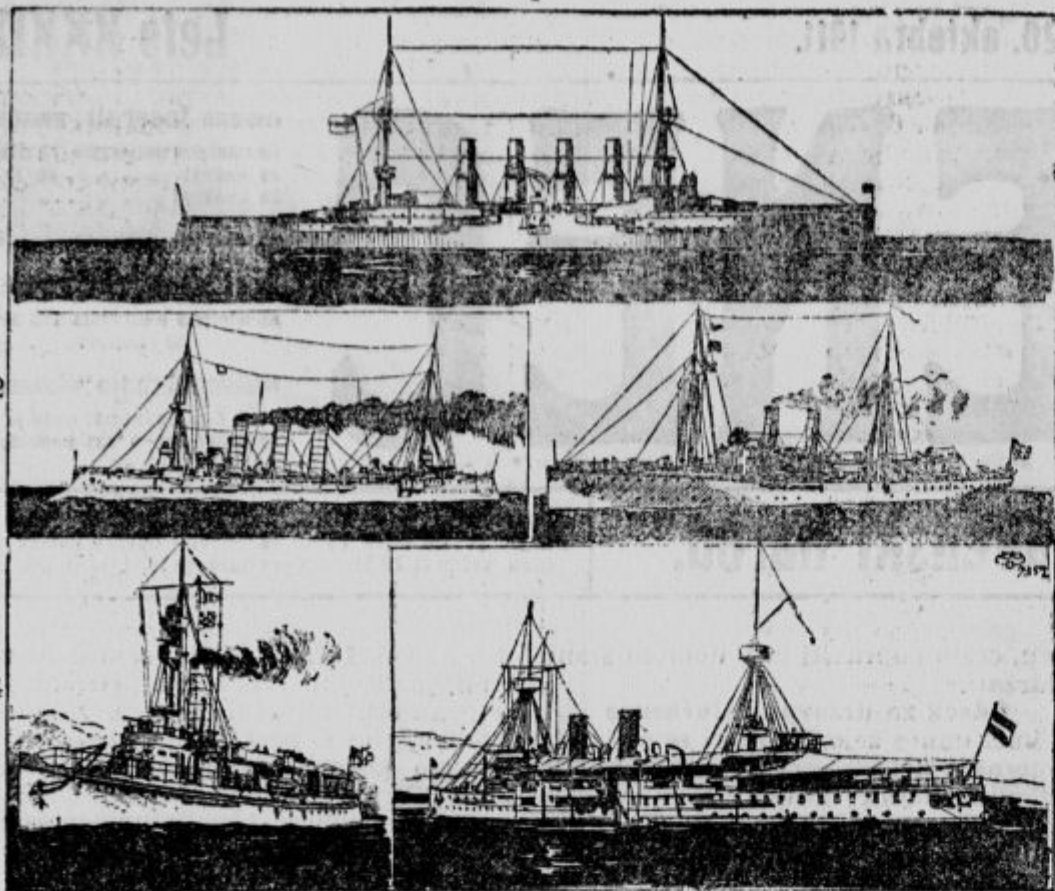
Liberalna skrb in ljubezen do uradnikov.

Ker se zdaj liberalci v »Narodu« in raznih drugih obskurnih liberalnih listih oglašajo s »simpatijami« do uradništva, pri tem pa napadajo dr. Šusteršiča in poslance S. L. S. zaradi njih stališča napram vladni predlogi o zvišanju aktivitetne doklade, hočemo tem kričačem in njih hinavski samohvali nekoliko posvetiti.

Državnemu uradništvu in železničnim uslužbencem so se in se še zdaj naši liberalci vedno pač le prilizovali in na papirju zanje potegovali, pa še to le tedaj, ko so jih v svoje politične svrhe (pri volitvah) potrebovali. Koristili ali zanje kaj dosegli pa niso ti ljudje nič, ker niso mogli, enostavno zato ne, ker so bili in so še danes — brezpomembni.

Pač pa so ti liberalci imeli dostikrat priliko v Ljubljani pomagati svojim uradnikom, ki so jih za vse svoje namene izrabljali, pa jim — razen nekaterim »akademčnim izobraznim frakjem« — niso, pač pa jih pritiskali k tlom in zahtevali od njih pasje ponižnosti. O tem imamo na razpolago toliko tvarine in dokazov, da bi lahko pisali o tej liberalni korumpiranosti in brezprimernem prostaštvu — cel teden! Za danes se omejimo samo na Ljubljano in sicer na početje ekspediranega župana Hribarja ter njegovega famoznega občinskega sveta.

Hribar in njegov občinski svet so n. pr. mestnim uradnikom regulirali plače, a šele tedaj, koso bili moralno in vsled uradniške

Nemške in avstro-ogrske bojne ladje na Kitajskem.

1. Oklopnica „Gneisenau.“ — 2. Križarka „Leipzig.“ — 3. Topničarka „Tiger.“ — 4. Topničarka „Vaterland.“ — 5. Avstro-ogrska oklopnica „Cesar Frac Jožef I.“

ga pritiska prisiljeni regulacijo izvršiti, pa seto sostorili — stoprav potem, ko sta državaindeželasvojemuradnikom že zdavnej plače regulirali. Torej: mestni uradniki ljubljanski so bili zadnji, ki so regulacijo dosegli! Ali tudi tu je bil dični Ivan Hribar tisti, ki je teroriziral s svojim znanim „aut“ — aut občinske svetovalce ter v načrtu za regulacijo delal seveda razne — razločke, t. j. višjim nasul hofratske plače, pomaknil jih čez noč na svetniška mesta, pustil avanzirati kričave agitatorje, utikati jih iz ene kategorije v drugo in s tem zaprl drugim starim in sposobnim avanzma. A dasi so bile praske v klubovih sejah, se v javni seji ni nihče ganil zoper to županovo nastopanje. Med tem ko so uradnikom višjih treh razredov nasuli vsega in marsikaj, kar jim ni šlo in jim še danes ne gre, so dobili nižji uradniki komaj le to, kar jim je že zdavnaj šlo. In tako sta ex-župan Hribar in njegov dični občinski svet postopala napram uradnikom in drugim mestnim uslužbencem enako, dasi so hodili vedno in povsod na komando zanje v ogenj. Koliko je nižjih uslužbencev, ki se jim še danes plače niso zboljšale, zato, ker je Hribar in njegov liberalni občinski svet tako gospodaril, da so se metali tisočaki za nepotrebne stvari ven, za mestne uslužbence nižjih kategorij in koristne naprave pa ni bilo nikoli denarja.

Tako so liberalci v preteklih letih skrbeli za svoje liberalne uradnike in uslužbence! Zdaj pa imajo ti ljudje — da govorimo s Hribarjevimi besedami — drzno čelo, očitati drugim ljudem — sovraštvo in preziranje do uradništva! Le sreča je, da je zdaj konec temu liberalnemu paševanju v Ljubljani!

Italijansko-turška vojska.

Turški častniki zahtevajo okupacijo Črne Gore.

V Berlinu se poroča iz Carigrada: Več turških višjih častnikov je obiskalo turškega vojnega ministra. Zahtevali so, naj takoj 30.000 mož močna turška armada vdere v Črno Goro in proglasi deželo za turško last. Turki nimajo nikake podlage za vojaške operacije proti Italiji. Črnogorska vladarska rodbina je pa v sorodu z laško, zato bi pomenjala okupacija Črne Gore udarec proti Italiji, ki bi pokazal tako Italiji kakor velevladnim resnobo položaja. Če vojni minister odkloni predlog, izvedejo častniki načrt na lastno pest. Na Kosovem Polju so se zbrali častniki in prisegli na svoje meče, da ne bodo več podpirali mladoturškega odbora, ki je privedel državo na rob propada.

Turška državna kriza.

Notranje politično položaj v Turčiji je kritičen. Medtem, ko se zavzema vlada za to, da bi se vojska kmalu končala, so pa Mladoturki odločno za vojsko. Njih listi hujskajo proti Lahom in zahtevajo, naj Turki postopajo z Lahom po postavi puščave: oko za oko, zob za zob, kri za kri! Mir se sicer do sedaj še ni motil, tudi Lahov Turki še niso izgnali, razven štirih častnikarjev, 2 orientali so nepreračunljivi ljudje. Sodijo, da bo odstopil sultan in se boje,

da se vsled laško-turške vojske zopet odpravi ustava. Turška zbornica je jako nevoljna na Mahmud Šefket pašo, ker ni zadostno skrbel za obrambo Tripolitanijske. Sodijo, da se zbornica izjavi za vojsko, kakor hitro bi odstopila Saidova vlada.

Turški prestolonaslednik oklofotal prejšnjega velikega vezirja.

Prestolonaslednik princ Jusuf Iz zedin je dne 17. t. m. prijel prejšnjega velikega vezirja Haki pašo in mu očital, da hodi zato še vedno v sultanovo palačo, da bi prebivalstvo mislilo, da se nahaja še v milosti pri sultanu. Prestolonaslednik in Haki paša sta se tako sprla, da je princ pašo oklofotal.

Poziv iz Carigrada vsemu človeštvu.

Na iniciativo katoliškega senatorja Elbustanija iz Arabije in pacifista Steada je zborovalo 19. t. m. po zbornični seji veliko senatorjev, poslancev in politikov. Sklenili so, da izdajo oklic, ki poziva vse ljudi na svetu, naj bojkotirajo Lahe in naj jih izženejo iz vseh evropskih in ameriških držav.

Amerika in Turčija.

Ameriški poslanik v Carigradu je izjavil, da so vsa poročila o vmešavanju Amerike v orientalsko vprašanje zgolj bajka in da ni nobenega ameriškega brodovja v Sredozemskem morju.

Lahi se boje težav v Či enajki.

Laški list »Stampa« pravi, da dohajajo iz Bengazija poročila, da je ondi za Lahe položaj jako težaven. Turška garnizija, 3000 mož, razpolaga z dvema brzostrelnimi topovi, ima tudi dve Kruppovi bateriji. List ne pove, kako to, da se Lahom še dozdej niso mogli v Bengaziju izkrcati. Poglavar ondanih Senusov, Sajd Ahmed, je proglasil sveto vojsko, razpolaga baje z 20.000.000 lir in 200.000 glav živine. Lahom komaj čakajo, da jih pride general Briccola rešiti.

Turška in laška flota.

Turško brodovje je iz Dardanel poklicano v Carigrad. Le nekaj torpedovk straži vhod v Archipelagos. Nekateri fanatiki grozijo, da bodo masakrirali kristjane, ako bi bili Turki v Tripolisu poraženi. Lahom se boje v Carigradu vojakov, ki hodijo okoli z nabitimi puškami. Ena laška divizija križari v Archipelagu.

Laške strategične priprave v Tripolisu.

V Tripolisu so zdaj izkrcali Lahom poljsko artiljerijo. V notranjost prično Lahom prodirati potem, ko osnujejo v Tripolisu solidno bazo za prehranjevanje čet.

Avstrijski migljaj?

Laški listi so vznevoljeni, ker je v graški »Tagespost« izšel članek, ki Italijane resno svari, naj ne začno nikakih operacij okoli Soluna. Lahom se, kakor se vidi, pripravljajo za vse mogoče eventualnosti, ker je laška vlada naročila namah 40 torpedovk.

Lahom se hočejo lotiti Turkov pri Tripolisu.

»Lokalanzeiger« poroča iz Tripolisa, da nameravajo Lahom v prihodnjih dneh energično prodirati proti jugu, da napadejo bivšo turško garnizijo, ki stoji pri El Geria.

Laške laži o Tripolisu dokazane.

Pariški in angleški listi soglasno poročajo, da so poročevalci laških li-

stov o bojih pri Tripolisu javnost čisto napačno informirali. Lahom pretiravajo številke na nezasišan način. Tako je čisto neresnično, da so pri Bu Melianu napadle Lahe velike turške čete, katere so slednji hrabro premagali. Res pa je, da so se Turki dozdej vsakemu večjemu boju izognili in da so tiste slavne bitke pri Bu Melianu bile le neznatne praske, pri katerih ni bilo na turški strani niti 150 mož zbranih. Čisto neresnično je tudi, da Turkom manjka živil, ker so vzeli iz Tripolisa seboj velike zaloge. Turki sploh operirajo po načrtu. V Bengaziju pa se zli, da so doživeli Lahom upravn katastrofalne poraze, o katerih pa nišesar ne poročajo. Pač pa Lahom proslavljajo »zavzetze« Homsa, pri katerem se jim ni nihče upiral in so se ga polastili tako, kakor Tripolisa; streljali so namreč na mesto, iz katerega ni proti njim niti en strel padel. Da imajo Lahom v Tripolisu velike težave, dokazuje to, da so ondi že ves svoj ekspedicijski zbor izkrcali, da se pa kljub temu še ne upajo prodirati v deželo in delajo priprave, iz katerih se da sklepati, da gre za res jako resno akcijo.

Velikansko laško junaštvo.

Lahom so aretirali nekega turškega častnika, ki je prišel s pretvezo k laškimi predstražam, češ da je zdravnik in prosil za zdravlila in obveze za 300 turških ranjencev.

Lahom pospešujejo zgradbo dreadnoughtov.

Lahom tako pospešujejo zgradbo svojih dreadnoughtov, da bodo imeli ob novem letu 1913 že izdelano svojo popolno 1. divizijo dreadnoughtov.

Turški častniki proti mladoturškemu odboru.

»Secolo« poroča, da so izdali turški častniki v Malirtziji oklic, v katerem izjavljajo, da mladoturški odbor nima več Turkov v svoji sredi, marveč zgolj še jude in framasone. Častniki v solunski okolici pa groze, da bodo posabljali člane solunskega odbora.

Revolucija na Kitajskem.

Kitajske čete se puntajo.

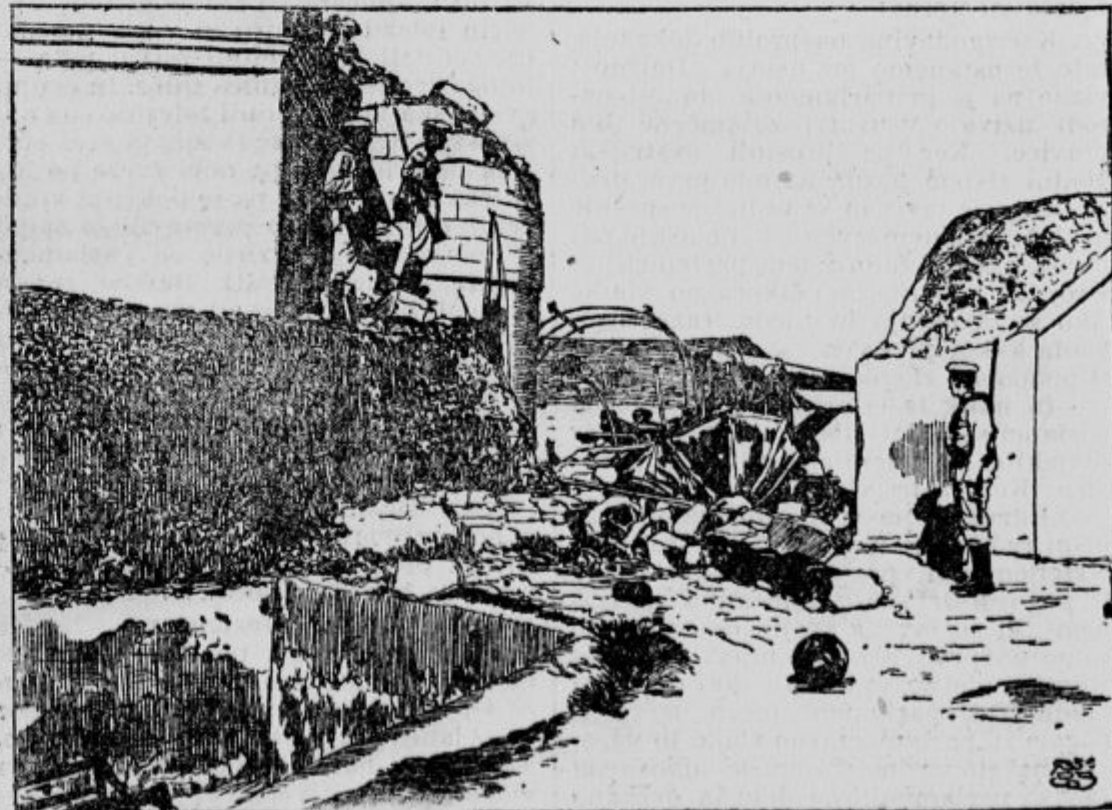
Iz Pekina se poroča, da je vojni minister, kateri bi bil imel voditi cesarske čete proti upornemu mestu Hankou, zbolel. Divizija VIII. in XI. ste izjavili, da se nočeta proti upornikom bojevati. Tudi divizija XV. ni zanesljiva.

Juanšikaj se premišlja.

Iz Pekina se poroča, da Juanšikaj še ni sprejel mesta podkralja v Vučanu in poveljnika cesarskih čet, ampak se nahaja še v Šanču ter se ne more še prav odločiti.

Zadnja poročila o vstaji.

Iz glavnega mesta Kitajske se uradno poroča, da so s Hankovom od 18. t. m. zjutraj prekinjene brzovjavne zveze. Razširjajo se grozne novice. Kitajski uradni krogi ne poročajo, da bi bili v bitki dne 18. t. m. z vstasi cesarski vojaki premagali vstase. V Pekinu se sodi, da se splošno položaj ni izboljšal. Število cesarskih vojakov cenijo v Pekinu na 21.000 mož. V Hankav so odposlali iz Pekina 70 topov. Iz Mukdena dohajajo poročila, da je Kitajska tam mobilizirala svoje vojake in že odposlala prvo divizijo proti vstašem. Pred Hankavom se nahaja avstrijska križarica »Kaiser Franz Josef«, na kateri je 441 mož. Avstrijski križarici poveljuje fregatni kapitan Alfred Cicoli.

Razdejana turška utrdba v Tripolisu.

Velika tripoliška obrežna baterija, ki jo kaže današnja slika, je bila razdejana pri laškem obstreljevanju mesta. Nahajala se je v bližini svetilnika,

Ruski ministrski kandidat prodal strategične načrte Kitajski.

Generalni gubernator Gomdatijev v Mandžuriji je prodal kitajski vladi važne strategične načrte Rusije. Zanimivo je, da je mož bil pred kratkim med kandidati za ministristvo notranjih zadev.

Protirepublikanska vstaja na Portugalskem.

Monarhisti zasedli Montalegre.

Iz Viga poroča avstrijski korespondenčni urad, da so zasedli monarhisti mesto Montalegre in da pošiljajo republikanci hitro ojačenja proti severu. Podrobnosti se ne poročajo. Montalegre leži v gorah ob reki Cava de, 10 km zračne daljave od španske meje. »Kölnische Ztg.« je 16. t. m. poročala, da je prenočil 16. t. m. Conceiro s 500 vajaki 10 km severno Montalegra na španskem ozemlju, Camacho pa da je stal s 1000 vstasi pri Touremu. Če primerjamo to poročilo s poročilom o zasedbi Montalegra, sklepamo, da je zasedel mesto Conceiro. Vstaja, ki ima značaj strašne male vojske po zgodovinskih zgledih ob španskem odporu proti Napoleonu I. in ob vojskah s Karlisti, ima namen, da preseneti sovražnika, osobito manjše vojaške čete. Guerila vojska je osobito zato nevarna, ker se vstasi ogibajo večjih bitk. Republikanski mogotci dobro poznajo nevarnost guerila vojske; da prestrašijo monarhiste, napovedujejo

nove svobodomiselnosti nasproti monarhistom.

»Berliner Tageblatt« namreč objavlja 18. t. m. daljše poročilo o položaju, ki izvaja med drugim:

Vstasi so močni 800 mož. Razpolagajo z maksim-topovi. Republikanska vlada je koncentrirala proti njim 5000 mož, a če bodo monarhisti kljub temu vdrlji na Portugalsko, jih bodo uničili. (Dozdej jih še niso, ker so celo zasedli Montalegre.) Monarhisti se zbirajo predvsem zato, da napravljajo težkoče in velikanske stroške vladi, ki mora radi njih imeti v bojnem stanju armado in mornarico. Portugalski veleposestniki splošno sodijo, da ni pravično, ker se izplačujejo monarhistom rente od njih zemljišč. Republikanski demokrati nameravajo predložiti zakonski načrt, po katerem naj bi se pozvali vsi monarhisti, ki niso znani kot zarotniki, nazaj na Portugalsko; če tega ne storijo, se zapleni njih premoženje. (Prav svobodomiselnost. Če ne greš z menoj, te oropam.) Predvsem bi radi zaplenili posestva prejšnjega kralja Manuela in pa članov rodbine di Braganza, ker so dognali, da je bil odposlan oporški vojvoda v Galicijo na Španskem, da sodeluje pri organizaciji vstaških čet. Glede na monarhiste pa, ki se nahajajo na portugalski zemlji, predlaga vlada, da naj se ti nemirni življi izženejo v portugalske naselbine v Afriki. Izgnancem naj se izplača mala začetna glavica, s katero naj prično v koloniji kupčije z gumijem, zlatom in drugimi kovinami. Voditelji monarhistov naj se pa kaznujejo s strogim zapornom. — To poročilo kaže vso hinavščino portugalske svobodomiselnosti svojati. Monarhist je danes na Portugalskem brezpraven, če je še tako tiha, mirna duša, ga bodo izgnali v Afriko. Seveda bodo svobodomiselnosti mogotci označili za monarhiste tudi popolnoma nedolžne ljudi, če jim bo neslo. Tiste

ki je bil tudi razdejan. Italijani so svetilnik takoj provizorično postavili, razvaline pa zastražili z mornarji.

monarhiste pa, ki svobodnomiselni svojati nič ne zaupajo, pa vabijo nazaj v državo, menda zato, da jih izpoznajo kot voditelje in da jih izženo v Afriko kot »nemiren živelj«. Večje hinavščine dozda svet, kar stoji, še ni videl, kakršna je hinavščina portugalske svobodomiselnosti svojati.

Dnevne novice.

+ Zahvala poštinih oficijantov in aspirantov dr. Šusteršiču. Državni in deželni poslanec dr. Ivan Šusteršič je dobil iz Trsta naslednjo brzojavko: Deželna skupina poštinih oficijantov in aspirantov za Trst, Kranjsko, Primorsko in Dalmacijo se zahvaljujejo najtopleje Vašemu blagorodju za govor v korist našemu res obupa in obžalovanja vrednemu položaju.

+ Sijajna zmaga S. L. S. Pri občinskih volitvah v občini Trojane je zmagala sijajno S. L. S. v vseh treh razredih in vseh podobčinah. Liberalci so kljub največji agitaciji in nasilju dobili le tri odbornike.

+ Revizija ljudskega štetja v Gorici se vrši med velikim zanimanjem Slovencev in Lahov. Lahi so na nogah ter se ne strašijo nobenih sredstev, da bi Slovence odvrnili od izjave, da je njih občevalni jezik slovenski. Kljub temu se Slovenci v velikem številu zglasijo. Doslej je utegnulo število Slovencev poskočiti na najmanj za kakih 600. V ulici Formica so v neki hiši dobili pozivnice vsi stanovalci — sami Slovenci, ki pa so bili vsi potvorjeni za Lahe. Laška iredentovska klika je — kakor se sumi — šla tako daleč, da je cel del mesta, v katerem Slovenci stanujejo kompaktno, naravnost z molčala. Tam se ljudsko štetje sploh ni vršilo, če niso iredentarij vseh vpisali za Lahe. Tekom tega tedna se bodo zglasili še vsi, ki so dobili pozivnice. Od ponedeljka naprej pa naj se zglasijo na glavarstvu vsi, ki še niso dobili pozivnic za revizijo. Sumi se namreč, da so si iredentarij večje število pozivnic, ki so bile izdane za Slovence, prisvojili in se z njimi zglasili na glavarstvu ter izdajali Slovence za Lahe. **Zato naslednji teden vsakdo na glavarstvo!**

+ Odlikovan dunajski Slovenec. Gosp. Jakob Pukl, naš rojak, je bil odlikovan s papeškim zaslužnim križcem. Vrlemu delavcu na polju krščanske prosvete na Dunaju priredi jubilejna skupina katoliškega »Schulvereina«, čegar predsednik je gosp. Pukl, jutri zvečer slavnostni večer, na katerem se mu izroči odlikovanje. Čestitamo!

+ Dvajsetkrenski darovi za »Slovensko Stražo«. Poročilo o običnem zboru »Slovenske Straže« je pokazalo, da to delo zasluži vsestransko našo podporo. V drugem poslovnem letu bo »Slovenska Straža« zopet pobirala pri blagih domoljubih 20 kronske darove in jih zaznamovala s tekočimi številkami. **Naj bi vsi tisti Slovenci, vse tiste Slovence, ki so v ravnokar končanem poslovnem letu položili domovini na oltar 20 kron, tudi v novem poslovnem letu ohranili isto požrtvovalnost.** Naj bi narodno-obrambno delo »Slovenske Straže« vzbudilo še mnogo plemenitih slovenskih src, da se z isto svoto pridruži odlični družbi dosedanjih 20 kronskega podpornikov. Naj pa vsi blagi dobrotniki vpoštevajo zlato resnico: Dvakrat da, kdor hitro da!

— »Kat. slov. izobraževalno društvo Podbrdo« (Goriško), priredi dne 29. t. m. ob 5. uri popoldne društveno veselico z lepim programom. Petje, igra: »Tri sestre« in srečkanje. K obilni vdeležbi uljudno vabi.

— Shod sodalitatis za kamniško dekanijo bo 26. oktobra v Vodica. Začetek ob 10. uri s sv. mašo.

— Iz št. Vida nad Ljubljano. Velik shod priredi v nedeljo, 22. oktobra, ob pol 4. uri popoldne, v dvorani pri Cebavu »Jugoslovanska Strojovna Zveza«, skupina št. Vid nad Ljubljano. Na shodu poročata gg.: deželni odbornik dr. Ivan Zajec in urednik Mihael Moškerč. Shod bo jako zanimiv. — Blaž - Potočnikova čitalnica pa otvori gledališko sezono 1911/1912, v nedeljo, dne 29. oktobra z igranjem »Mlinar in njegova hči«. Vabimo!

— Letošnja vinska letina ni tudi na Kranjskem tako izpadla, kakor se je pričakovalo. Vsled dolgotrajne suše se je grozdje komaj srednje razvilo ter se je bolj slabo prešalo, t. j. dalo je malo mošta, tako da so mnogi pridelali še manj kot lansko leto. Zato so pa cene letošnjemu moštu visoke, in sicer gredo dolenjsko-belokranjski mošti po 48 do 70, kranjskovipavski pa po 45 do 52, izbranih trt (burgundec, karmenec, zelen) celo po 60—70 K hektoliter (100 litrov). Kupčije se še slabo razvijajo, vključno, da je letošnji pridelek boljši od

lanskega. Cene so tudi v drugih vinorodnih krajih precej visoke.

— Potres v Zagrebu. Predvčerajšnjim ob 11. uri, 15 min., 21 sek. so čutili v Zagrebu lahek potres. Potres je vznemiril prebivalstvo. Mnogo ljudi je poskakalo iz postelj, dogodila se pa ni nobena večja nesreča.

— Vpokojen bo general pehote Schemua, poveljnik 14. armadnega zbora v Inomostu, ki je služil 42 let.

— Komet Cita. Zvezdogled dr. Palisa je nadal nevesti nadvojvode Karla Franc Jožefa na čast, kometu 689, ki ga je pred kratkim odkril, ime Cita.

— Kabel Trst—Aleksandria. Akcijska družba Felten in Comp. namerava zgraditi kabel Trst—Aleksandria. Stroški so proračunjeni na 10.000.000 K.

— »Matici Slovenski« manjka za pokritje letošnjih stroškov še mnogo tisoč kron. Zato nujno prosimo; da čim prej plačajo članarino dosedanjim članom in se prijavijo novi. Članarina znaša 4 krone in se more tudi direktno poslati na naslov »Matica Slovenska« v Ljubljano. V Ljubljani sami se sprejema naročnina v društveni pisarni (Kongresni trg, št. 7) in pri tvrdki Ivan Božič.

— Imenovanje. Svetniški tajnik najvišjega sodišča na Dunaju g. dr. G. Krek je imenovan za dvornega tajnika.

— Umrli je danes dopoldne Matija Zorc, posestnik in dolgoletni čebelar v Gaberju pri Dobrovi. Pogreb bo jutri, v nedeljo ob 8. uri zjutraj. N. v. m. p.

— Ker je bil brez posla se je zastrupil v Trstu 28letni Emil Furlan.

— Požar. Dne 18. oktobra popoldne je nastal v bližini župne cerkve Smarinske (Sp. Tuhinj) požar, ki je uničil enemu gospodarju hišo in vsa gospodarska poslopja. Trem drugim gospodarjem pa je ugonobil vsa obširna gospodarska poslopja z vso bogato zalogo živilsko krmo. Škode je gotovo nad 50.000 K. Poškodovanci so sicer vsi zavarovani pa menda le za manjše vsote. Gotovo potrebni podpore. Da se ni ožen hvala Bogu razširil še bolj, zahvaliti se moramo pred par leti ustanovljeni požarni brambli, umnemu vodstvu, c. kr. orožništvu in dobrim ljudem, ki so od vseh strani prihitali na pomoč. Na lice mesta je prihital tudi preč. g. Lavrenčič, dekan iz Kamnika, deželni poslanec, da se osebno prepriča o nesreči. Ljubeznjivo je tolažil ljudi in obetal, da jih priporoči deželnemu odboru kakor tudi c. kr. vladi v državnem zboru za podporo. — Od druge strani smo dobili še naslednje podatke: Prišlo je goreti v listnjaku posestnika Matjana. Požar se je hitro razširil na sosednja poslopja. Matjanu so pogorela vsa gospodarska poslopja, ravno tako tudi pri Šimnetu, Perjevu, Jurjevu pa hiša in gospodarsko poslopje. Škoda je velika, ker so bili že vsi jesenski pridełki spravljani, osobito ker ni bilo gospodarjev doma in so torej vsi pridełki pogoreli. Živilo se je vso, a s čim jo bodo krmili, kar pa ni vzela suša, je uničil požar. Največji romak je Jurjovec, kateremu je pogorela še hiša in ves živčje: fižol, žito, kaj mesa in kakor se govori, še ne denarja, drugim trem so bile vsaj hitote. Zažgali so baje otroci.

— Puljska mestna uprava je dobila od trgovinskega ministrstva dovoljenje za uvoz 80 volov iz Srbije. Mestna uprava je sklenila nato z nekim tukajšnjim mesarjem pogodbo na podlagi katere bo ta na mestni tržnici prodajal to meso in sicer zadnje po 1 K 92 v in sprednje po 1 60 v. Pri ceni je pač malo razlike med importiranim srbskim in domačim mesom in je jako dvomljivo, če bo to meso pomanjkanje tukajšnjega mestnega prebivalstva kaj ublažilo. Gospod župan naj bi raje tukajšnjim tajno karteliranim prodajalcem rib posvetil svojo pozornost, da ne bodo na pulskem trgu ob morskem obrežju ribe dražje nego na Dunaju. Ravno isto pozornost bi bilo vredno posvečati na mestni tržnici prodajalcem razne zelenjavi in krompirja. **Ti oderubi pokupijo od kmetov vse za škandalozno nizke cene, prodajajo pa potem po tako visokih cenah kakoršnih ni niti v največjih mestih.** Na ta živila so revnejši sloji mnogo bolj navezani kot pa na meso. Ravno na teh dveh poljih pa žalibog ni pričakovati, da bi se v doglednem času obrnilo na bolje; kajti oni, ki tvorijo te skupine oderuhov, so zanesljivi kamoraši in tem se menda v Pulju ne sme stopiti na prste.

— Društvena zadeva. C. kr. deželno predsedništvo je naznanjeno premembo pravil Katoliškega političnega društva za škofjeloški okraj vzelo na znanje.

— Iz šolske službe. C. kr. okrajni šolski svet za ljubljansko okolico je imenoval začasno učiteljico v Horjulu Antonijo Adamič in izprašani učiteljski supletinji Pavlo Marinko in Ano Ravnikar za provizorične učiteljice na

paralelkah na Viču. — C. kr. okrajni šolski svet v Logatecu je imenoval učit. kandidatino Leopoldino Podobnik za provizorično učiteljico na Gori.

— Nesreča s špiritom. V Trstu si je kuhala 65 letna Ana Majer, stanujoča v ulici Nuova št. 6, v sredo zvečer pri špiritu večerjo. Bila je tako neprevidna, da je dolila špirit, ko je videla, da ga zmanjkuje v kuhalniku, ne da bi prej ugasnila. Steklenica s špiritom se je vnela in ženska je bila kmalu v ognju. Prihitali so sosede, ki so sicer pogasili ogenj, toda Majerjeva je zadobila take opekline, da je drugi dan umrla.

— Prešernova hiša v Kranju. Dosedanja posestnica ga. Katarina Roblek, je prodala znano Prešernovo hišo v Kranju gospej Frančiški Bidovec iz Huj in njenemu bratu za 20.000 K.

— Nesreča s samokresom. 15letni Ignac Leben iz Brezovega pri Litiji, je ogledoval doma samokres, ne da bi vedel, da je nabasan. Orožje se naenkrat sproži in zadene poleg stoječega brata Antona Leben v koleno desno noge. Ranjeni se nahaja v ljubljanski deželni bolnišnici.

— Iz Gorij. Društveno predavanje. — Nakup pašnika. — V nedeljo popoldne ob 3. uri je v našem bralnem društvu iz prijaznosti predaval g. deželnosodni svetnik Regali. Dvorana je bila polna samih mož in mladeničev. Govoril je s poljudno besedo o dedinskem pravu, kdo more voliti in kdo podedovati. Podučna je bila zlasti razprava o pogodbah med zakonskimi, koje sme veljavno napravljati le notar; isto velja o darilih. Nadalje je opisoval napravo pravoveljavnih oporok pred sodiščem in izven sodišča, pismeno in ustmeno. Dve uri so vrli možje sledili poučnemu izvajanju. Taka praktična in poučna predavanja so našim ljudem živa potreba. Naš kmet še vedno premalo pozna zakone, odtod toliko nepotrebnih pravnih stroškov in sovraštva. Čim bolj pa se pouči o pravnih razmerah, zlasti glede oporok, tem manjbo pravnih in drugih zlih posledic. Bogi gospodu govorniku tudi na tem mestu izrečena iskrena zahvala za njegov trud; upamo, da nam bo s svojim poukom še večkrat pojasnil pravne razmere, zlasti one, ki globoko segajo v naše ljudstvo, da se o njih pouči. — Gosp. župan Jakob Jan pa je z ozirom na veliko nevarnost glede pašne živine sedaj v jesenskem času, ko je večinoma na pašni, praktično pokazal, kako je ravnati s požiralno cevjo, ako se žival preoble in napne, da jo s to pripravo reši. Tudi je opozarjal na uporabo trokarja pri mlajši goveji živini ter poučil živinorejce, kako je v enakih slučajih ravnati. — Živinorejška zadruha je kupila na javni dražbi Repečnikov rovt za 10.200 K od Ljudske posojilnice. Zopet napredek v živinoreji.

— Sodni oficijanti v parlamentu. Včeraj je došla v poslansko zbornico večja deputacija Avstrijske državne zveze sodnih pisarniških oficijantov in pomočnikov k voditeljem parlamentarnih strank, da protestira proti vsakega novemu izboljšanju njihovega položaja potom kake ministerialne odredbe in nasprotno, da prosi, naj se obrača glavno pozornost na postavno ureditev njihovih službenih razmer potom njihovi službi primerne spremembe sodno-organizacijskega zakona. Od strani poslancev se je deputaciji zagotavljala popolna podpora v njihovih zahtevah, nakar je deputacija šla tudi k justičnemu ministru dr. Hochenburgerju, ki je tudi obljubil po možnosti upoštevati zahteve sodnih oficijantov.

— Nemci v Gorici so si ustanovili svoje nemško politično društvo.

— Od mrtvih vstala. Iz št. Jerneja pišejo: Martin Pavlin, posestnik v Dol. Mokrempolju pri št. Jerneju se ni razumel s svojo ženo Nežo, vsled česar je Neža vložila proti njemu tožbo na ločitev zakona in je novomeško okrajno sodišče zakon ločilo iz krivde moža Martina ter ga je obsodilo tudi v plačilo alimentacije. Martin Pavlin se je pa hotel iznebiti alimentacij, pa je šel dne 11. t. m. do svoje žene v Mokrempolje in jo je po kratkem prepiru udaril s steklenico piva tako po glavi, da se je steklenica razletela na drobne kose, žena pa je padla kakor mrtva na tla. Prepričan, da je svojo ženo ubil, je mož takoj odšel v Novo mesto, kjer se je ovadil sodišču in so ga pridržali v zaporu. Žena pa vendar ni bila čisto mrtva, si je v kratkem času opomogla in sedaj zopet okoli hodi zdrava in vesela ter upa dočakati še lepo starost.

— Od častnika do vlomilca. Z Dunaja poročajo: Kljub mladostni starosti 25 let ima bivši topničarski praporščak Gottfried Brunner iz Kočevja precej burno preteklost. Do konca lanskega leta je služil na Dunaju pri nekem topničarskem polku kot praporščak, prestopil je potem k pehoti ter bil kon-

čno radi prevelikih dolgov odpuščen iz vojaške službe. Bil je nato brez posla ter je zašel v družbo vlomilcev, dokler ni 18. t. m. prišel v roke policiji. Dolži se ga celo vrsto vlomov. Večinoma je vlamljal v tobačne prodajalne in loterijske kolekture ter pri tem kradel denar, koleke, znamke in smodke. Škoda ki jo je povzročil, cenijo na 5000 K.

— Z gobami zastrupila se je te dni neka družina v Zagrebu. Gobe — jurčki — so bile kupljene na trgu in je bila med njimi kaka strupena. Kakor hitro so se pojavili znaki zastrupljenja, je družina segla po mleku, ki ga je imela doma, in tako so se vsi rešili.

— Samoumor radi bolezni. Z Dunaja poročajo: 62letni Franc Potočnik si je pogal včeraj na prvem dvorišču pred sprejemno pisarno splošne bolnišnice kroglo v glavo in se težko ranil. Potočnik je bil že dalje časa bolan in je brezuspešno prošil za sprejem v bolnišnico; zato si je hotel vzeti življenje.

— Poroka. Včeraj se je poročil v Barkovljah c. kr. inženir gospod Josip Skoberne z gospico Hermo Zagarjevo, hčerjo veletržca z lesom in posestnika g. Frana Zagarja.

— Odvetniški izpit sta položila gg. odvetniška kandidata dr. Josip Mandić in dr. Josip Ferfolja.

— Bivše zagrebško šentpetersko pokopališče je te dni kupil nek konsorcij za 64.610 K in bo zidal ondi eno- in dvonadstropne hiše za stanovanja.

— Nevarnost poplave v Posavini na Hrvaškem je letos zelo velika, ker se je podrlo mnogo savskih nasipov ter je promet med zgornjo in spodnjo Posavino pretrgan.

— Aretirali so v Gorici 21letnega Gabrijela Šmida iz Selc, ker se je odtegnil vojaški dolžnosti.

— Marijin kolek. Krasen Marijin kolek s podobo romarske cerkve na Brezjah je v zalogi »Slovenske Straže« v Ljubljani. Opozarjamo na ta kolek posebno č. župne urade in člane ter članice Marijinih družb, da ga vedno rabijo na svojih pismih. Posamezni kolki so po dva vinarja. Naročajo se v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani.

— Slovenec umrl v Ameriki. V Jolietu je umrl Anton Horwath, nad 66 let star, rojen v semiški fari na Dolenjskem.

— Nakiti bosenskih mohamedank. Bosenski list »Zeman« prinaša oglas družine Ahmetbega Buatlje iz Bugojna, v katerem se pozivajo bosensko-hercegovske mohamedanke, naj tudi one pomagajo od svoje strani, da se bo mogla osnovati mohamedanska centralna banka. V oklicu se pozivlje vse bosenske mohamedanke, ki imajo več ali manj raznega nakita, ki leži nepoden v njihovih stanovanjih in ki ga je v Bosni za nekoliko milijonov kron, naj ga žrtvujejo v narodne svrhe ter kupijo delnice mohamedanske centralne banke.

— Perutninarška razstava je vsled raznih ovir, zlasti pa vsled prepiche pri glasitvi k razstavi, preložena na poznejši čas. Odbor jih obenem prosi, da se vdeležje razstave na pomlad in med znanici agitirajo za obilo udeležbo. Na Dolenjskem se je lanska razstava krasno obnesla, v središču pa se odlikujemo po nebriznosti in čakamo, da nas vse druge dežele prekoše, potem se-le capljamo za njimi. — Odbor.

— Slovenka umrla v Ameriki. V Ely, Minn., je 71letna Neža Lozar umrla 25. septembra. Pokojna je bila doma iz Ribnice, Dolenja vas. V Ameriko je prišla pred 23. leti.

— Razpis učiteljske službe. V Iga vasi je razpisano na ondotni štirirazrednici nadučiteljsko mesto do 14. novembra. (Okraj Logatec.)

— Število živine v Avstriji. C. kr. statistična centralna komisija je objavila podatke glede števila živine po štetju leta 1910. Goveja živina se je od 1900 za 351.362 glav ali 3,74% znižala, največ v Galiciji (213.087). Število prešičev se je za 1.749.312, torej za 37,4% zvišalo. Ovac je za 7,3% menj, kaže se pa intenzivnejša ovčereja v Dalmaciji, Bukovini in na Tržaškem.

— Smrtna kosa. V petek, 13. t. m. so pokopali na Repentabru bogoslovca Karola Purič, četrtoletnika goriškega bogoslovca za tržaško škofijo. Pokojni je bil plemenit mladenič, ves navdušen za socialno delo na krščanski podlagi in za pravo cerkveno glasbo. Imel je lepe načrte za prihodnje dušno pastirsko delo. Njegova smrt pomeni veliko izgubo za škofijo, ki ima veliko pomanjkanje tako dobrih delavcev. Pogreba so se udeležili skoro vsi goriški bogoslovci z g. vodjo Castellizem na čelu, ki je vodil spreved in mnogo duhovnikov iz Trsta in okolice. Ko so mu tovariši zapeli par lepih nagrobnic in se je od njega poslovil bogoslovec Žužek, je ostalo suho malokatero oko. Blagi pokojnik naj počiva v miru, njegove žalostne domače pa naj tolaži Bog nad toliko izgubo.

— **Nova plinarna v Pulju.** V nedeljo se je položil v Pulju temeljni kamen za novo plinarno. Prisotni so bili pri tej slavnosti zastopniki vojaških in političnih oblasti. Kakor običajno se je tudi pri tej priliki uzidala listina, katera naj bi poznim rodovom svedočila, kedar da se je za to napravo polagal temeljni kamen. Stara navada, katera se povsod upošteva, je, da se na taki listini označi med drugim tudi ime vladarja kakor tudi ime države. Na listini, katera se je v nedeljo v Pulju vzdala, se nahajajo sicer imena župana, inženirjev, raznih občinskih svetnikov in dr., toda imena našega cesarja in države ni.

Ljubljanske novice.

Lj Volilne izkaznice in glasovnice za dopolnilno deželnozborsko volitev, ki se vrši v Ljubljani dne 31. oktobra t. l., je deželna vlada ravno kar pričela razporejati volilcem. Vseh volilcev je 3678.

Lj Moški zbor »Ljubljane« ima danes zvečer važen razgovor glede nadaljnjega delovanja oziroma uredbe vaj. Vsak pevec-somišljenik naj pride in se en večer na teden žrtvuje za »Ljubljano« in tako za lepo pesem in našo skupno stvar. Vaje bodo odslej za moški zbor le enkrat na teden, in sicer ob petkih, da pevci, ki tudi pri drugih naših organizacijah sodelujejo, ne bodo zadržani ob sobotah ob pol osmih zvečer posebnih vaj. Vsako drugo nedeljo začnemo s prihodnjo pa se vrše v pevski dvorani »Ljubljane« glasbena predavanja ob pol 11. uri dopoldne.

Lj »Ljudski oder« uprizeri v nedeljo 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer krasno, res umetniško delo F. Detelovo »Učenjake«. Učeni profesor dr. Blažič se je tako zelo uživel v svojo teorijo, da lahko spozna po vzboklinah na glavi v vsakomur pošteniaka ali lopova. V tej svoji teoriji zaide v ekstrem, ki ga pripelje končno v blaznico. Tu spozna, da so vsi tisti, ki jih je imel za pošteniake, lopovi, tisti pa, ki je mislil o njih, da so lopovi — so pošteni. To je kratka vsebina, razrešena v igri po načinu veseliger. Tendenca dela je, pokazati, da privede kak ekstrem do smešnosti. Pred igro bo gospod profesor Dolenc v kratkih besedah pojasnil pomen igre. Igra je zelo krasno inscenirana. **Cene na galeriji** so skoro za polovico znižane; tako da že vsakdo dobi za 50 vinarjev sedež. **Predprodaja vstopnic** v Katol. bukvarni. Za II. dejanje so se naročile nove dekoracije.

Lj Mitnica na Dunajski cesti je postala, odkar se je preselila v sosednjo hišo »Gospodarske zveze«, predmet ponovnim napadom, ki pa so popolnoma breztemeljni ter kažejo le neko prikrito jezičjo gotovih oseb. Da se je ta mitnica, ki je bila čez 30 let v Gorupovi, sedaj Zidarjevi hiši, preselila v sosednjo hišo »Gospodarske zveze« (Bavarski dvor), ni kriva mitnica, marveč gospod Zidar sam, ki je s svojo pretirano povišano najemnino od dosedanjih 1000 K, na 3000 K, toraj kar na mah za 200 odstotkov, vse osupnil. Ako bi ostala mitnica še nadalje v dosedanjih malih, razmeram in potrebam ne odgovarjajočih prostorih, bi morala plačati po zahtevi gospoda Zidarja 3000 K na leto, tu pa plača za mnogo lepše in večje prostore le 2000 K; toraj letno 1000 K manj. S tem si prihrani mitnica, z ozirom na to, da je adaptacija stala le malenkostno vsoto, v 10 letih čez 10.000 K. Magistrat mora pač, kakor vsak skrbni gospodar, gledati na to, da ne izdaja denarja po nepotrebnem. Toliko odgovora na godrnjanje v mladinskem listu.

Lj Umrli so v Ljubljani: Ana Fajdiga, hči mizarjskega mojstra in posestnika, 21 let. — Henrik Ručman, sin učiteljice, 10 let. — Marija Glavič, strežnica, 54 let. — Rudolf Pogorelec, občinski ubožec, 26 let. — Mihael Korenčič, mizarjev sin, 8 let. — Doroteja Selan, poljska dninarica, 70 let.

Lj Zaradi prepovedanega povratka v mesto je včeraj policija aretovala 25-letnega delavca Jakoba Kopača, rodom iz Slap, in 27letnega Ivana Žabjeka, rodom iz Dobrepolja pri Ljubljani. Obadva so izročili pristojnemu sodišču.

Lj Aretovana 18letna služkinja Antonija Svetlinova, rodom iz Tržiča ter pristojna v Kamnik. Navedenka je vstopila koncem minolega meseca k posestnici Mariji Stampferjevi pri Mariboru v službo. Ko je šla njena gospodinja nekega jutra v mesto, je Svetlinova ukradla več obleke in denžnik in pobegnila na Kranjsko. Te dni jo je na policiji v Ljubljani sledila in aretovala in ker je rekla, da je zelo bolna, oddala z rešilnim vozom v deželno bolnišnico. Navedenka je bila zaradi nepoštenosti predkaznovana. Nekoč, ko je bila prijeta v Mariboru, je poizkusila s

samoumorom, nakar jo je ondotna policija oddala v bolnišnico, odkoder je po ozdravljenju ušla. Tudi v Celovcu je bila že prijeta in je takoj začela simulariti z boleznijo, vsled česar so jo bili istotako oddali v bolnišnico, odkoder je zopet pobegnila. Ko je bila prijeta tukaj, so našli pri nji vse pokradene predmete ter jih odvzeli.

Lj Nasilen kaznjenec. Včeraj dopoldne je ušel neki kaznjenec prisilne delavnice od dela v Zeleni jami. Pazniku, ki mu je takoj sledil, se je postavil v bran z nožem. Ker se ga paznik ni mogel drugače ubraniti je moral potegniti sabljo. Pred prisilno delavnico se mu je pa še enkrat uprl in le s pomočjo nekega nadporočnika se je posrečilo nasilneža spraviti na varno.

Lj Briljantni damski prstan s štirimi kamni se je izgubil v torek zjutraj okoli 10. ure na poti Vodnikov trg, Šolski drevored do Majerjeve trgovine. Pošteni najditelj se uljudno prosi, naj ga odda g. Sladoviču, črkostavcu, Učiteljska tiskarna, kjer dobi primerno nagrado.

Lj C. kr. priv. splošno prometno banko, podružnico Ljubljano, preje I. C. Mayer, je imenoval deželni odbor vojvodine kranjske kot plačilnico za obrestne odrezke in žrebanih obveznic od kranjskih deželnih posojil.

Koroške novice.

k Žihpolje pri Celovcu. Našo postajo, ki je že premajhna, hočejo povečati. Vršili so se že tozadevni pogovori.

k Za živnozdravnike. Na Koroškem je razpisano mesto okrajnega živnozdravnika ter mesto veterinarnega asistenta z adjutom letnih 1200 kron.

k Klavnico celovskega mesta slovesno otvorijo 1. novembra. Poleg klavnice je tudi velika restavracija za žejne in lačne mesarje.

k Celovec. Dne 16. t. m. so pokopali deželnega žandarmerijskega poveljnika polkovnika Nietscha, ki je umrl naglo na vizitaciji v Špitalu ob Dravi, ko se je pogovarjal z okrajnim glavarjem. Pogreb je bil impozanten, udeležilo se ga je vojaštvo s častniki, zastopstvo deželne vlade ter ogromno število žandarjev, ki so korakali za krsto.

k Umrl je meščanski učitelj Julij Golker, ki je bil koroški nemški pisatelj ter se je posebno odlikoval po lepem opisovanju.

k Tatvina v župnišču. Marija na Zili ob Beljaku. V noči od 17. na 18. t. mes. od kakih 11. zvečer do 4. zjutraj, so vlomili zlikovci v tukajšnje župnišče in so ukradli župniku vso obleko, kolikor je ni imel pri sebi v spalnici, mnogo perila, knjig in štiri popotne kovčge, v katere so ukradeno blago najbrž spravili. Bili so pa tako ljubeznivi, da so se kar v župnišču preoblekli in so pustili tam svojo umazano spodnjo obleko, en plašč in črevlje, ker so jim bolj ngajali župnikovi čevlji monakovskega izdelka. Čutiti so se morali zelo varne, ker so v župnišču prav komodno kadili, kakor pričajo mnogi ostanki cigaret. Sumi se nekega »jugoslovanskega umetnika«. Morda bo stvar obžaloval. Škode je kakih 500 K.

MOBILIZACIJA VOJNEGA BRODOVJA ZJEDINJENIH DRŽAV.

»Morningpost« poroča: Dne 31. t. m. se mobilizira pred Novim Jorkom največje brodogradilnice, ki so ga kdaj imele Zjedinjene države. Kontreadmiral Osterhaus bo poveljeval 102 vojniha ladja. Istočasno se pa tudi mobilizira tihomorsko brodogradilnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

ITALIJSKA PRAVNA FAKULTETA.

Dunaj, 20. oktobra. V nemškonacionalni zvezi je predlagal danes poslanec dr. Stölzel, naj se odločitev, kaj je ukreniti glede laške fakultete, preloži, dokler se vprašanje o laški fakulteti ne odloči v parlamentarnem odseku. Poslanec dr. Erler, Tirolec, pa je predlagal, naj se takoj danes v plenarni seji zbornice poda izjava, da nemškonacionalna zveza laško pravno fakulteto odklanja. **Predlog dr. Stölzla je s 20 proti 28 glasovom propadel.** Sklenilo se je, da se bo glasovanje o stališču nemško nacionalne zveze glasovalo v seji zveze prihodnji torek.

Dunaj, 20. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice je prišlo v razpravo prvo branje laške fakultetne predloge. Poslanec dr. Erler kot prvi govornik se je jako ostro in strastno izjavil zoper laško fakulteto in dejal, da Lahom fakulteta ne gre, ne po njihovem številu, ne po davčni moči. **Ako pol milijona Lahov dobi fakulteto, jo morajo nujno dobiti tudi Slovenci.** Nemcev je v Rusiji in v Ameriki veliko več kakor Lahov v Avstriji in vendar nima to tam nobe-

ne fakultete. Dr. Erler se je norčeval iz laškega gesla: Trieste o nulla! moneč, da je sploh nikjer ne bodo dobili. Dr. Erler je napovedal laški fakulteti skrajni boj. Njegov govor je bil opetovano prekinjen od laških medklicev.

V imenu Italijanov je govoril tržaški poslanec Gasser.

V imenu Slovencev je govoril dr. Jankovič. Dejal je, da so Slovenci njegove stranke v pretečeni seziji laško fakulteto obstruirali, ker je takrat vlada s to fakulteto uganjala politično mešetarijo in ni smatrala za vredno, da bi odgovorila na vseučiliške zahteve drugih nemških narodnosti. Slovenci so sedaj glasovali za prvo branje laške vseučiliške predloge, **da zavzamejo svoje stališče, a končno stališče si še pridržijo.**

V imenu vlade je nato govoril naučni minister grof Stürgkh. Izjavil je, da vlada želi končno rešitev laške vseučiliške predloge. Napravil je Lahom običajni kompliment in dejal, da je njihova kultura tako visoka, da je vseučiliško vprašanje popolnoma dozorelo. Izjavil je nadalje, da bo srečna rešitev tega vprašanja ugodno znamenje za nadaljni razvoj parlamentarne dela in **da bo vlada za slučaj, da se laška pravna fakulteta realizira, lahko vzela v roke zadevo vseučilišč drugih nemških narodov, ki tudi po vseučilišču težijo.** Ta pasus Stürgkhovega govora so Italijani in deloma tudi Slovenci in Hrvati odobraval. Med Lah in Nemci pa je prišlo večkrat med tem govorom do spopadov. Nemškonacionalni poslanec Wedra je Stürgkhu zaklical: »Excelenca, s to stvarjo ne boste imeli sreče«, in podobne reči. Lah pa so mu odgovorili: »Vi ste zakoniti politik!«

Dunaj, 20. oktobra. O govoru poslanca Jankoviča se nam dodatno ob sklepu lista poroča, da je slovesno z vso odločnostjo v imenu Hrvaško-slovenskega kluba zahteval, **da se čimprej ustanovi slovensko vseučilišče v Ljubljani.** Jankovič je dokazal, da je silno spreten parlamentarec.

Za grofom Stürgkhom je govoril češki agrarec Důkrich, za njim pa nemški poslanec Schürf, **ki se je izjavil zoper laško fakulteto.**

Govor naučnega ministra dr. Stürgkha je v nemških krogih vzbudil veliko nejevoljo. Nemci se namreč zelo boje, da bodo po laški fakulteti prišli na vrsto tudi slovanske vseučiliške zahteve, zlasti vprašanje slovenske univerze. Nemci so na vlado nejevoljni, ker se je v prvič, odkar obstoji to vprašanje, izjavila določnejše glede slovenske vseučiliške zahteve v ugodnem smislu ali saj približno. Nemški poslanci markirajo celo neko napetost, kakor da bi se bilo njihovo razmerje do vlade poostrišlo.

ZOPET KOLERA NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 20. oktobra. V Martincih ob železniški progi Mitrovica — Sid, so se pojavili štiri slučaji azijske kolere.

NENAVADNA POROKA ČASTNIKA.

Zagreb, 20. oktobra. Domobranski častnik Vaso Janjanin, ki je padel s konja in se težko poškodoval, je brzojavno prosil cesarja, naj mu dovoli, da se poroči brez kavicje s svojo zaročenko. Brzojav je odposlal s prošnjo ob 11. uri dopoldne, odgovor z cesarjevim dovoljenjem je došel že ob 2. uri popoldne. Nato se je takoj poročil in ob 4. uri umrl.

PORAZ KITAJSKIH VSTAŠEV.

Pekin, 20. oktobra. Vladni list uradno razglasa, da so bili v celo noč trajajoči bitki pri Hankavu kitajski vstaki poraženi. **London, 20. oktobra.** Sem so prišle vesti, da v Hanayu gori podkraljeva palača in 500 poslopij.

LAHOM SE NE GODI ČISTO POVOLJNO.

Berolin, 20. oktobra. Iz Gerbe v Tunitsu se poroča »Berliner Tageblatt«: V bližini Tripolisa se vrše vsako noč precej hudi spopadi med Lah in Turki, v katerih izgubijo Lah precej moštva. Laških vojaštva je sedaj v Tripolisu 20.000, v notranjost dežele si pa Lah ne upajo še prodirati ter čakajo pomnožitve čet. Potrjuje se, da Arabci drže s Turki.

Rim, 20. oktobra. »Giornale d'Italia« poroča, da iz Cirenaike še sedaj ni nobenih pozitivnih poročil. Splošno se sodi, da general Briccola ni mogel se izkrcati svojih čet, to je 4., 22., 63. in 69. pešpolk. Laški listi pripisujejo to okolnost slabemu morju.

LAŠKO BRODOVJE PRED BEJRUTOM.

Carigrad, 20. oktobra. Laške bojne ladje križarijo med Kaifo in Bejrutom in so se približale beiriskemu pristanišču.

LAHI SE NISO ZAVZELI HOMSA.

Rim, 20. oktobra. »Agenzia Stefania« poroča, da je laški ekspedicijski zbor dospel na bojnih ladjah danes pred Homsom in pozval poveljnika mesta, da se uda. Poveljnik je prosil za odlog, ki se mu je dovolil. Nato so se Turki v vojašnici zabarikadirali. Laško brodovje je vojašnico obstreljevalo, nakar so Turki kmalu razobesili belo zastavo. Izkrcaje so pa Lah morali zavoljo razburkanega morja odložiti do jutri.

Razne stvari.

Napadi na poljske veljake. Iz Lvova poročajo: V zadnjem času so se pojavile vesti o nameranih napadih na deželnega maršala grofa Badenija, namestnika dr. Bobrzyńskiego in predsednika deželnega šolskega sveta dr. Dembowskega, ki pa so nastala vsled tega, ker so na psihiatrični oddelek bolnišnice prepeljali nekega rusinskega ljudskošolskega učitelja, ki je ravno na cesti izpraševal več Rusinov, med njimi tudi bančnega ravnatelja Ochrymowicza, koga izmed imenovanih oseb naj umori.

Opekarna se je podrla. — Tri delavce ubilo. Iz Krakova poročajo: V Niemstowu pri Cieszanowu se je podrla neka opekarna, pri čemur je zasuso več delavcev. Doselej so izkopal tri trupla. Bržkone je v razvalinah še več ubitih delavcev.

45 milijonov za hotelsko najemščino. Ravnatelj hotela »Holand House« in njegov steward sta vzela v New Yorku v najem hotel Ausonia za 30 let. To je največji hotel mesta in ima 16 nadstropij. Oba najemnika sta se zavezala plačati 1.500.000 frankov letne najemščine, kar znaša v pogodbenih 30 letih 45 milijonov. Vsota se mora položiti pri banki. Celo za ameriške zadeve je ta najemščina nekaj nenavadnega.

Velikansko semenišče v Rimu. Dela novega semenišča v Rimu zelo napredujejo. Vendar pa trde listi, da še najmanj dve leti ne bodo končana. Močna stavba se bode združila s seminarjem Pio, kot malo semenišče bode pa ostalo semenišče Appolinare.

Štajerske novice.

š Sv. Lovrenc na Dravskem polju. V nedeljo, dne 29. t. m., se bo ustanovila pri nas mladeniška in dekljska zveza. Govori na ustanovnem shodu g. dr. Hohnjec.

š Cirilova tiskarna v Mariboru je že toliko preurejena, da se je prodajalna preselila v nove obširnejše in moderno urejene prostore, kjer se je poprej nahajala steklarska trgovina gosp. Melzerja.

š Umrli je 18. t. m. v mariborski bolnišnici gdca. Sofija Eichholzer, doma od Device Marije v Puščavi. Rajna je iz znane vrle narodne rodbine Eichholzerjeve. Danes, v petek, 20. t. mes., bodo truplo prepeljali v njeno rojstno župnijo. — V Cmureku je umrl 18. oktobra Anton Amschl, organist in hišni posestnik. Rajni je bil rodom Slovenec in je bil vrl katoliški mož, član raznih javnih zastopov in katoliških društev.

š Iz politične službe. Iz Ljutomerja je k namestnji prestavljen namestniški koncipist in velik nasprotnik Slovencev dr. Jos. Fasching, ki je igral pri volitvah v okrajni zastop in bolniško blagajno gornjeradgonsko tako čudno vlogo. — Namestniški konceptni praktikant Viktor Kastner-Pohr je prestavljen od okrajnega glavarstva mariborskega v Ljutomer.

š Iz šole. Na petrazredni ljudski šoli na Crešnjevcu pri Slov. Bistrici je do 30. novembra razpisano mesto nadučitelja-voditelja. — Na ljudski šoli pri Sv. Benediktu v Slov. goricah pa se razpisuje mesto učiteljice. Šola je petrazredna. Prošnje do 10. novembra.

š Tihotapstvo ob hrvatsko-štajerski meji. Dasiiravno je meja med Štajersko in Hrvaško radi slinovke zaprta, vendar se vrši utihotapljanje hrvatske živine na Štajersko. Hrvatski in štajerski barantači se znajo tako ugodno izogniti raznim nadzorovalnim organom, da se prižene vsak dan čez mejo več glav živine. Ni toraj čuda, če se širi slinovka pri goveji živini naprej. Ljudstvo, posebno ob Sotli ve za tihotapce, a si jih ne upo naznaniti oblasti, ker se boji maščevanja. Orožništvo tudi ne polaga velike važnosti na to že vkoreninjeno tihotapstvo v teh krajih.

š Zaprtje živinskih sejmov in vlad. Čudno naziranje imajo vladni organi, ker vedo tako skrbno razločevati med Slovenci in Nemci. Kuga-slinovka je kriva, da ogromna večina okrajev na Spodnjem Štajerskem nima sejmov. Ampak čudno je, da vlada n. pr. dovoli, da se sme v okraju Lipnica vršiti živinski sejem, čeravno je v tem nemškem okraju 16 občin okuženih! V okraju Št. Lenart v Slov. goricah pa,

kjer še dosedaj sploh ni bilo nobenega slučaja slinovke, pa na opetovane zahteve občin vlada ne dovoli odprtja živalskih sejmov. To je tista dvojna mera našega uradnega šimeljna v Avstriji. Nemški kmet sme gnati svojo okuženo živino na sejme, a Slovenec mora imeti svojo zdravo živino doma!

Še dne razmere vladajo na mariborski okrajni in okrožni sodniji. Urednik vsenemškega lista »Marburger Zeitung« ima vsak čas med uradnimi urami vpogled v še tako tajne sodnijske akte. Če pa teh ne pregleda, pa mu jih v uradništvo nosijo med uradnimi urami — uradniki. Čez par dni po konfiskaciji slovenskih listov že ve »Marburger Zeitung« dobesedno poročati o podrobnosti konfiskacije, da, ona ve še več: Kdo je pisal inkriminirane članke. Če je kak Slovenec obtožen radi kakega političnega vzroka, takoj se alarmira nemški mob, ki pride svoja zijala prodajat na sodnijo. Slovencem se ne prenehoma vsiljujejo nemška vabila, nemške vročbe. Da, na mariborski sodniji ima nemški »Volksrat« večjo besedo kot — Perko sam.

Še Nesreča. V soboto, dne 14. oktobra, je posestniku in mlinarju Josipu Arčanu pri Št. Vidu blizu Šmarja zdijal konj, ki si ga je najel pri posestniku Horvatu. Ta mu je svetoval, naj vzame starejšega konja, a Arčan je hotel imeti mlajšega. Na nekem mostu se je voz prekučnil. Arčan je tako nesrečno padel pod voz, da je dobil jako težke poškodbe, vsled katerih je čez nekaj ur umrl. Tudi njegov zet Wagner in hči sta prišla pod voz in se pobila. Divjega konja so vjeli šele pri Šmarju.

Modni salon

Ivane Schiller

Sv. Petra cesta 31

priporoča klobuke
v vseh izvršitvah

Čez opoldne odprto

3009

Ne zabite

pravočasno obnoviti

naročnine

za

zadnje

četrtletje

1911.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306,2 m, sred. zračni tlak 736,0 mm

Ura	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padevina v 24 urah v mm
19	9. zveč.	740,9	9,2	sl. jug	jasno	
20	7. zjut.	40,2	2,6	sl. svzh.	jasno	0,0
	2. pop.	39,2	16,1	sl. vzh.	brez obl.	
Srednja včerajšnja temp. 7,3° norm. 9,9°						

Izjava.

Podpisani Jože Vidmar, posestnik v Črni vasi št. 37, psoval in sramotil sem že opetovano svojega brata Jakoba Vidmar, posestnika in gostilničarja v Ljubljani, Karolinska zemlja, brez vsacega povoda. Ker mi je pa moj brat vedno prizanašal, obžalujem svoje postopanje, prosim svojega brata odpuščanje ter se mu iskreno zahvaljujem, da mi je prizanesel sodno kazn.

3159

Vidmar Jože.

Zahvala in priporočilo.

Meseca jultja t. l. vničil mi je požar skoraj vse imetje. Zavarovan sem bil za razno trgovsko blago pri zavarovalnici »Dunav«, katera mi je po takojšnji cenitvi izplačala skoraj polno zavarovalnino, vsled česar me veže sveta dolžnost, da izrekam tem potom zavarovalnici »Dunav« za njeno kulantno postopanje mojo javno zahvalo in objednem si dovoljujem isto svojim tovarišem trgovcem, kakor tudi drugemu slavnemu občinstvu najtopleje priporočati.

Na Vrhniki, v oktobru 1911.

Rudolf Rutner.

Še Nakup zgornještajerske živine za Spodnjo Štajersko. Z Dunaja se poroča: Zveza kmetijskih zadrug v Gradcu je sprožila že pred več časom misel, nakupiti na Zg. Štajerskem v krajih, kjer je letos malo krme živino in jo prodati v kraje na Sp. Štajerskem, kjer je dosti krme. Te misli se je lotila Štajerska Kmetijska družba in jo hoče sedaj izpeljati. Glede tega se je vršil v poljedelskem ministrstvu pogovor.

Še Mrtvec najden. Na Gortini blizu Mute so našli mrtvega blaznega moža, ki se je pred kakimi 14 dnevi priklatil iz sosedne Koroške ter se nekaj dni potikal po vasi. Ponoči je najbrže zašel v gozd ter padel čez skalovje in se ubil. — Pretekli teden pa so pokopali domačina tesarja Podlesnika; našli so ga mrtvega v Bistrici. Najbrže se je vračal ponoči nekoliko vinjen domov ter padel v vodo.

Še Vsled eksplozije patrone poškodoval. Posestnika sin Franc Plauštajner na Lubečni pri Celju je bil zaposlen s polnjenjem patron. Ravnal pa je tako neprevidno, da je patrona eksplodirala in poškodovala poleg njega stoječega posestnikovega sina Franca Fidlerja. Plauštajner je bil poškodovan samo na rokah; Fidler bi bil skoro izgubil vid. Plauštajner se bo moral zaradi neprevidnosti zagovarjati pred sodiščem.

Še Sumljiv slučaj. Poroča se iz Maribora, da je 17letna šivilja Zofija Eichholzer, hči bivšega gostilničarja pri Sv. Mariji v Puščavi, umrla v mariborski bolnišnici 18. t. m. s sumljivimi znaki zastrupljenja. Vršila se je drugi dan sodna obdukcija, a natančnejše o tem slučaju še ni znano.

3169

Potrtega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je naš predobri soprog, oče, oziroma stari oče, stric, gospod

Matija Zorc

posestnik

danes, dne 20. oktobra ob pol 9. uri dopoldne po kratki, zelo mučni bolezni previden s sv. zakramenti v 76 letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnika boče v nedeljo dne 22. oktobra ob 8. uri zjutraj na domače pokopališče na Dobrovi.

Sv. maše zadušnice se bodo brale domači župni cerkvi.

Dragega pokojnika priporočamo v molitev in blag spomin.

Gabrje p. Dobrovi, 20. oktobra 1911.

Žalujoči ostali.

Mesto vsacega družega obvestila.

3161

Globoko potrti javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naša iskreno ljubljena hčerka, sestra, sestrična, gospodična

Anica Fajdiga

danes 19. okt. pop. ob 1/2 2 uri po dolgi mučni bolezni previdena s sv. zakramenti, v 20. letu starosti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v soboto dne 21. okt. ob 3. uri pop. iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 19 na pokopališče k svetemu Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v raznih cerkvah.

Ljubljana, 19. okt. 1911.

Žalujoči ostali.

Serravallo^{vo}

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepeča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
— TRST-Barkovlje. —

Za naše
gospodinje,
matere, žene
in dekleta.

Od gospodinje je odvisno blagostanje in sreča družine; gospodinje in matere imajo pa tudi v celem narodnem gospodarstvu eno najvažnejših vlog.

Blagor narodu, ki ima dobre, skrbne in varčne gospodinje! Dolžnost vsakega naroda, ki hoče prospevati, je, da skrbi za vzgojo večših in spretnih gospodinj.

V zadnjem času se sicer po raznih gospodinjskih šolah skrbi za prospeh in povzdigo umnega gospodinjstva, toda našim meščanskim, delavskim in kmečkim materam ter ženam, ki takih šol ne morejo obiskovati, je manjkala dosedaj strokovna knjiga, ki bi jim bila zvest in zanesljiv svetovalec.

Vsaka slovenska gospodinja mora biti tedaj vesela nove knjige:

Gospodinjstvo.

Navodila za vsa v domačem gospodinjstvu
važna opravila. ∴ Šolam in gospodinjam

sestavila

∴ S. M. Lidvina Purgaj ∴.

voditeljica „Gospodinjske šole“ v Ljubljani.

Knjiga je pregledana od najboljših strokovnjakov; deželni odbor in c. kr. kmetijska družba sta se zanj zelo zavzela, ker se bo rabila tudi na gospodinjskih šolah. Knjiga ima izredno nizko ceno, namreč samo K 2·20 za broširan in K 2·80 za trpežno vezan izvod, po pošti 30 vinarjev več.

Pisateljica sama je dolgoletna, praktična gospodinja, kateri pa ne manjka kot voditeljici „Gospodinjske šole“ tudi temeljite teoretične naobrazbe.

Knjiga obravnava vse panoge gospodinjstva za vse sloje našega ljudstva, tako za preprosto, kakor tudi obširnejše gospodinjstvo.

H koncu knjige je dodal praktični zdravnik dr. Dolšak še pouk o zdravilstvu in postrežbi bolnikov.

Knjiga je opremljena z mnogimi, lepo uspelimi slikami, izmed katerih so nekatere večbarvne.

To dragoceno knjigo naj si nabavijo za mal denar vse naše gospodinje, matere, žene in dekleta.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Ivan Grafenauer, Zgodovina novejšega slovenskega slovstva. II. del. Doba narodnega probujenja. Broš. 6 K 20 vin., vez. 7 K 20 vin. — To delo spada med najznamenitejša v slovenskem slovstvu. Kritika hvali na njej verne opise posameznih pisateljev in idej, v katerih so živeli, izborna analiza njihovih del in živahni, mični način, kako so pogojeni literarni boji one za razvoj našega naroda tako važne dobe. Knjiga je tudi v tem oziru na višku, ker vestno uporablja vire in jih porablja skoraj vse, kolikor so sploh znani. Ker se celo v širših plasteh našega izobraženstva literarna izobrazba preveč zanemarljiva, je pač zelo upravičena želja, da se knjiga kolikormogoče razpeča in najde pridnih čitateljev, ki se bodo iz nje učili, kako se je naše leposlovje iz skromnih početkov povzdigovalo in se je razširjalo obzorje našim pisateljem. — Dobi se tudi še I. del, ki sega od Pohlina do Prešerna. Cena 2 K, vezan 2 K 80 vin. — Oba dela je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Dr. Aleš Ušeničnik: Sociologija. Cena broš. knjigi 8 K 50 h, vez. 10 K 80 h. — O tem delu sodi dr. Iv. Zmavec, ki stoji na protikatoliškem stališču, v 5. številki »Vede«: »Na vsak način učena knjiga! Knjiga je tako dobra, kakor so boljše katoliške knjige te stroke tudi pri drugih velikih narodih. Stroga logičnost pri njegovih premisah, železna smotrenost k ciljem njegove življenjske umetnosti, velika in ob ljubljanskih knjižničnih razmerah občudovanja vredna načitanost, to so nekatere glavne prednosti našega pisatelja.« — Če odločen nasprotnik krščansko-socialnega naziranja o Ušeničnikovem delu tako sodi, koliko bolj bi je morali upoštevati naši krogi! V resnici Ušeničnikova Sociologija nudi veliko več kakor tozadevna nemška dela, posega globlje in je tudi znatno bolj logično sestavljena. Socialnega dela je med nami toliko, a pozitivno podlago more vsak le tu dobiti! Zato bi bilo želeto, da bi se dr. Ušeničnikova Sociologija, ki je katoliškim Slovincem in vsemu našem narodu v čast, tudi svoji vrednosti primerno naročevala! — Lepo delo je izšlo v zalogi »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Za naše matere, žene in dekleta velevažna knjiga: »Gospodinjstvo«. — Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Sestavila S. M. Lidvina Purgaj, prednica šol. sester in voditeljica gospodinske šole v Marijanišču v Ljubljani. Cena je zelo nizka in znaša 2 K 20 v za broširan in 2 K 80 v za vezan izvod, po pošti 30 v več. Knjigo je založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Staršem in vzgojiteljem! Navajajte otroke, da bodo hodili pogostoma k svetemu obhajilu. Spisal o. Julij Linde, D. J. (Slovenski prevod je oskrbel Marijina družba v ljubljanskem semenišču.) **Druga, pomnožena izdaja** (5000—12.000). — Str. 63. Cena 25 vin., 20 izvodov in več po 20 vin. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Ves krščanski svet se trudi, da ustreže želji svetega očeta, ki jo je izrekel z odlikom o pogostem in vsakdanjem prejetju svetega obhajila. Zato so tudi slovenski časniki prvo izdajo te knjižice z velikim veseljem naznanili. Zlasti navdušeno piše o knjižici slovenski nabožni list v Ameriki, **Ave Maria** (I. II. [1910] št. 8). Pravi namreč: V časih splošne verske mlačnosti smo. Vse tišči le za bogastvom in za uživanjem. Človeštvo izgublja vedno bolj zmisel za vse, kar je nadnaravnega, kar je vzvišenejšega, kakor so strasti, kakor je posvetno. V te žalostne čase je svet oče zaklical: »Nazaj k Jezusu, k Luči, ki edini more zadovoljiti človeško srce! Nazaj k prvim navadam svete Cerkve.« Sv. Rešnje Telo je bilo sredstvo, ki je navduševalo prve mučence, da so rajši prelili svojo kri, kakor bi le za korak odstopili od svoje vere. Sv. Rešnje Telo naj bi bilo tudi za nas sredstvo, ki naj nas navdušuje v boju zoper zmote sveta, zoper pogubonosne nauke sedanjih lažimodrijanov. — Toda, težko je to delo! Mi nismo tega vajeni! Dosedanje navade so bile popolnoma nasprotne temu klicu. Enkrat na leto, štirikrat na leto! — Vsak mesec — je bilo veliko, vsak teden že posebna milost, vsakdanje sveto obhajilo pa popolnoma neznano. Sedaj pa naenkrat! Vsak dan vsi k mizi Gospodovi! Za to pa treba vzgojiti nov rod. Treba začeti pri otrocih v šoli. Ti naj prebijejo led, ti naj zanese v ljudstvo to novo navado. In starši in vzgojitelji pridobijo za to idejo, ima namen ta knjižica. Zato jo prav toplo priporočamo vsem slovenskim starišem.

: Naročajte „Slovenca“ :

Izdaja konzorcij »Slovenca«.

Konfekcijska trgovina A. Lukič

Ljubljana, Pred škofijo 19

priporoča svojo

velikansko zalogo zgotovljenih oblek po naj-novejšem kroju za gospode, dečke in otroke.

**Najnovejše v
konfekciji za dame in deklice.**

Solidna in točna postrežba.

Najnižje cene.

-pulti od K 65— naprej.

Ceniki zastoj. 2814

Zastopstvo ter vzorčna zaloga:

THE REX CO., Ljubljana

Hotel pri Maliču, nasproti glavne pošte.

ŽIMA

morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri **Štefanu Nagy**, trgovina z železnino, Ljubljana Vodnikov trg, št. 5. 2821

Št. 7736/V. u.

Razglas nabornikom

Mestni magistrat ljubljanski glede rednega nabora leta 1912 nastopno razglasa:

1. Vsem v Ljubljani, stanujočim, leta 1889, 1890 in 1891 rojenim mladencem, ne glede na rojstni in pristojni kraj se je

tekem meseca novembra 1911

zglasiti k zabeleži pri vojaškem uradu v „Mestnem domu“ I. nadstropje.

2. Mladencem, ki nimajo domovinstva v Ljubljani, je prinesiti s seboj, dokazila o starosti in pristojnosti (rojstni in domovinski list).

3. Začasno odsotne ali bolne mladeniče smejo zglasiti starši, varuhi ali pooblaščenici.

4. Onim nabornikom, ki hočejo uveljaviti eno ali drugo v §§ 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnostij, je po predpisu opremljene prošnje vložiti **meseca januarja ali februarja 1912** pri omenjenemu vojaškemu uradu, **najkasneje pa na dan glavnega nabora pri pristojni naborni komisiji.**

5. Onim nabornikom, ki žele, da se jim dovoli nabor izven pristojnega nabornega kraja, je o priliki zglastve vložiti **opremljene prošnje**; obenem pa lahko oglase in izkažejo pravico do kake v §§. 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona omenjene ugodnosti.

6. Sinovom vojaških oseb, služočih v dejanski službi in onim mladencem, ki so nameščeni pri vojni upravi (vojni mornarici) in so v nabornih letih, se je ravno tako zglasiti.

7. Kdor zanemari dolžnost zglastve, in sploh iz vojnega zakona izvirajoče dolžnosti, se ne more opravičevati z izgovorom, da ni vedel za ta poziv ali pa za dolžnosti, katere mu nalaga vojni zakon.

Naborniki, ki opuste zglastev, ne da bi jih pri tem ovirala kaka nepremagljiva ovira, so krivi prestopka, ki se kaznuje z globo 10 do 200 kron ali pa s primernim zaporom.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 9. oktobra 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni
c. kr. deželne vlade svetnik:

Laschan l. r.

Tisk: »Katoliške Tiskarne«.

Veletrgovina s špecerijo in deželnimi pridelki

Anton Kolenc, Celje

Glavna trgovina: Graška cesta 22. Podružnica v Narodnem domu.

Prazen je izgovor, da se mora blago iskati pri tujcih, ker Vam nudi domača zgoraj imenovana veletrgovina v vsakem oziru bogato in zelo povečano zalogo z vedno svežim blagom, tako, da zamore proti vsaki konkurenci popolnoma ustreči zahtevam cenj. gg. trgovcev in prosim za mnogobrojen obisk, o čemur se lahko vsakdo sam prepriča, četudi z najmanjšim poizkusom. — Velečastitim gosp. duhovnikom ponudim voščene sveče, kakor tudi druge vrste sveč, ter olje in kadilo za cerkve. — Kupujem tudi vsakovrstne deželne in druge pridelke, kakor oves, rš, pšenico, divji kostanj, žito, suhe gobe, med v satovju, fižol, seno, orehe, krompir, malinsko šupo, smrekove storže, vsakovrstno sadje, sveže in suho, vinski kovan, itd., sploh vse deželne pridelke po najvišjih dnevnih cenah, nadalje kupujem vsakovrstne vroče ter petrolejske in oljate sode. — Imam tudi v zalogi ržovo moko in otrobe za krmlo živine v ceni od K 9— do K 15—, 100 kg pri odjemu celega vagona ter »Lukuluse« za pitanje svinj. 2873

Plahte za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri **Štefanu Nagy**, trgovina z železnino, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5. 2822

H. Družovič, Lira. Cena mehko vezane knjige 1 K 70 vin, v platno 2 K 20 vin. I. zvezek. To je zbirka moških zborov, torej pesmarica, o kateri je na naslovni strani rečeno, da ima služiti srednjim šolam, pa je sploh za vsa naša društva, oziroma pevške zbornice pesmarica. Kar jo predvsem odlikuje, je to, da nuja v svoji prvi polovici kar celo pevsko solo, to je: pevske vaje (notacijo, oblike not in pavz, načine in udarjanje taktov, predstavljajna znamenja, tonske lestve, intervale, glavna pravila za pevce, tolmač laških glasbenih izrazov, uvod v moško zborovo petje, to je različne vaje za začetnike). Drugi del prinaša najrazličnejše pesmi, tako od glasbene kakor od vsebinske strani najskrbnejše zbrane. Tu so slovenske narodne, Ipavčeve, Hribarjeve, Maškove, Hladnikove, Volaričeve, Adamičeve, Gerbičeve, Riharjeve, Nedvedove, Fajglave, Aljaževe, pa tudi srbske, češke, poljske, maloruske, ruske, bulgarske in hrvaške narodne in umetne, seveda v slovenski prestavi. Vsi pevski zbori naj si to pesmarico nabavijo, ker jim bo nudila več kakor vse dosedanje! — II. del, ki bo nudil nadaljno zbirko moških zborov, je v tisku. Oba dela založi »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Jules Verne: Kapitan Hatteras ali Angleži na severnem tečaju. Cena vezani knjigi 4 K 40 h. — Jules Vernovi romani so v obče najbolj mikavno berilo, kar si ga človek sploh more misliti. Ne samo, da so dogodki, ki jih ta pisatelj opisuje, vedno izredno zanimivi, ampak so obenem zelo poučni zlasti v zemljepisnem in naravoslovnem oziru in zato kakor nalašč posebno za bolj odraslo mladino, zlasti še zato, ker imajo vseskozi plemenito moralno tendenco. Kapitan Hatteras je eden najlepših Jules Vernovih romanov in zato si ga je vredno omisliti. Naše ljudstvo ga bo bralo z največjim užitkom. — Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Služba organista in občinskega tajnika

se razpisuje. Plača 960 kron. Prošnje naj se pošlje zadnji čas do 30. t. m. Nastop takoj ali 1. decembra. 3162
Toplice, 19. oktobra 1911.

Služba organista in cerkvenika
se odda pri Sv. Duhu p. Krško.

Okroglo 700 kron v denarju in v biri. Več pove župni urad. 3158 2

Zaklani prašiči

Prvovrstna, stara agentura v Južnih Tirolah s prima referencami in izbornimi zvezami želi zastopati solidne in trgovine sposobne trgovce z zaklani prašiči in prosi, da se prijazne navedbe naslovov pošiljajo pod šifro „Strogo resno“ na upravo tega lista. 3150 3

Proda se ali pa da v najem hiša z gostilno
v Ljubljani

z vsemi pritliklinami. — Odda se tudi velika zračna klet blizu Ljubljane. — Naslov pove upravnistvo „Slovenca“. 3062

Za slabokrvne in prebolele
je zdravniško priporočano črno Dalmatinsko vino najbolje sredstvo 2501
4 steklenice (5 kg) franko K 4-50
BR. NOVAKOVIC, Ljubljana.

Odgovorni urednik: Miha Moškerc.